

УДК 347.4

DOI <https://doi.org/10.32837/chc.v0i35.181>**Гуйван Петро Дмитрович,**кандидат юридичних наук, заслужений юрист України,
професор Полтавського інституту бізнесу

ПРАВОВА КОЛІЗІЯ МІЖ НАБУТТЯМ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В МОМЕНТ ОТРИМАННЯ РЕЧІ ВІД НЕПОВНОВАЖНОГО ВІДЧУЖУВАЧА Й ВІНДИКАЦІЄЮ

Постановка проблеми. Українське цивільне законодавство цілеспрямовано запроваджує механізм реалізації права володіння чужою річчю і права на захист від порушення такого володіння, в тому числі й від власника. Так, нормативно врегульовано питання набуття власності під час отримання речі від неповноважного відчужувача (ст. 330 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ)) та за набувальною давністю (ст. 344 ЦКУ). При цьому в обох випадках визначальним є добросовісний статус окупанта, bona fides має бути присутня на час отримання майна. Інакше кажучи, набувач не повинен усвідомлювати факту незаконності відчуження. Добросовісність володіння чужою річчю є внутрішнім показником усвідомлення певного майнового стану самим суб'єктом. Уважаючи себе законним набувачем речі, пізнаючи соціальну цінність власної особистості, він водночас визнає автономію контрагента, виявляє повагу до нього. І якраз таким ось чином цей суб'єкт забезпечує міцність створеного ним матеріального зв'язку. Отже, поняття добросовісності є виявом конформності щодо принципів справедливості, усвідомлених і сприйнятих особою на рівні індивідуальних ціннісних орієнтацій [1, с. 96–97].

Разом із тим національне законодавство, на жаль, не проводить чіткої межі між давнісним набуттям власності й отриманням цього права відразу з прийняттям речі від неповноважного відчужувача. Стаття 330 ЦКУ передбачає останню ситуацію за наявності в момент переходу майна повного пакету обмежень віндикації. Але ключовою вимогою для реалізації подібного механізму є наявність доброї совісті набувача на час отри-

мання ним товару. Позаяк ця конструкція сутнісно дуже близька до іншої – набуття права власності в результаті тривалого відкритого й безперервного володіння чужим майном, стає досить актуальним з'ясування співвідношення між двома, здавалося б, досить близьким за змістом матеріально-правовими механізмами набуття права власності: під час купівлі речі в неповноважного відчужувача (ст. 330 ЦКУ) та за набувальною давністю (ст. 344 ЦКУ). Попри певну зовнішню схожість, вони все ж є не однаковими за сутністю. Також вельми цікавим і недостатньо вивченим є питання правової колізії між статичним правом власності неволодіючого власника та динамічним правом володіючого невластника. Традиційно в науці цивілістики прийнято вирішувати її шляхом побудови відповідного захисного інструментарію – віндикації, з одного боку, і віндикаційних обмежень – з іншого. Тож чи дійсно чинний механізм правового захисту вказаних прав учасників відносин є адекватним, належним і дієвим?

Стан дослідження теми. Питанням, пов'язаним із правовими інструментами отримання власності незаконним окупантом чужого майна, в доктрині присвячено праці таких учених, як М.А. Левитський, Г.Ф. Шершеневич, Д.І. Мейєр, І.В. Аксюк, А.К. Бутовський, Д.В. Дождєв, К.І. Скловський, Г.А. Гаджиев, Т.Ю. Дроздова, А.І. Авласевич, В.І. Цікало, В.П. Маковій та інші. У цих працях виказана різна правова оцінка досліджуваних нині особливостей набувних власницьких інститутів. Низка досить авторитетних учених-цивілістів указує на наявність виключного механізму отримання власності. Причому залежно від правової обґрунтованості подібні

виключні способи пов'язуються або з результатом спливу строку давнісного володіння або з іншим – добросовісним – придбанням речі від неповноважного традента. При цьому вказані механізми представляються як взаємовиключні. Зокрема, вказується, що добросовісний набувач за відмови власникові у віндикаційному домаганні здатен отримати право власності тільки за давністю володіння, іншого способу не передбачено чинним законодавством [2]. Інакше кажучи, добросовісна особа, що отримала захист від віндикації, продовжує володіти без титулу, незаконно й, аби стати власником, потребує набувальної давності [3, с. 253; 4, с. 69–70]. Інші дослідники більш толерантно оцінюють правовий механізм набуття власності в момент добросовісного отримання речі від неповноважного продавця, але при цьому вони також задіюють інститут давності набувальної, надаючи їй нульової тривалості (моментальна набувальна давність) [5, с. 138]. Дослідження цього питання та напрацювання практичних рекомендацій щодо реальної природи кожного зі способів набуття власності становить **мету статті**.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У цьому контексті ми вважаємо вказані вище правові підходи не зовсім виваженими. Насправді, не можна не бачити різної юридичної сутності набуття права власності добросовісним набувачем від неповноважного відчужувача та в режимі набувальної давності. Попри те що досягається, принаймні зовнішньо, однаковий результат, задіюються відмінні правові й соціальні стрижні. Давність як основа подальшої власності реалізує мовчазне погодження попереднього носія права на уступку іншій особі [6, с. 28], це відбувається за згоди власника або без такої, але його пасивність протягом установленого законом періоду вільно чи невільно має юридичне значення. Натомість за наявності обставин, указаних у ч. 1 ст. 388 ЦКУ, можливість особи, що втратила річ, повернути її припиняється якраз не з огляду на тривале користування іншим суб'єктом, а саме у зв'язку з набуттям останнім права власності. І хай би як не тлумачили окремі дослідники цю ситуацію, нині застосування правила статті 330 ЦКУ має бути однозначним: добросовісний набувач майна від неповноважного відчужувача стає його власником саме в момент передачі речі. *Vona fides* тут має вирішальне значення: сторона, уклавши договір з особою, котра

має лише видимість правомочності, захищена не тому, що їй передалося відповідне право, а всупереч цьому [7, с. 273].

Сенс і значення придбання права власності за давністю володіння полягають у тому, що власник утратив інтерес до права й не вимагає його здійснення [8, с. 125]. У разі ж із добросовісним набуттям особа, що продовжує вважати себе власником, усіяко намагається повернути річ, але закон їй такої можливості не надає. Тож між двома вказаними явищами: набуттям власності за давністю володіння та добросовісним набуттям речі від неповноважного відчужувача – існує принципова різниця. Варто визнати цілком правильним твердження В.А. Рахміловича: набувальна давність застосовується, зокрема, у тих випадках, коли річ могла бути витребувана в добросовісного набувача, коли ж майно не може бути витребуване, немає місця для набувальної давності [9, с. 127–128].

І з урахуванням цього сфера застосування набувальної давності для добросовісних набувачів насправді значно звужується: за чинним українським законодавством, такі суб'єкти стануть власниками утримуваного майна тільки за наявності складного фактичного складу: 1) річ отримана безоплатно або свого часу вибула від власника з дефектом волі останнього; 2) власник протягом позовної давності не витребував річ із добросовісного незаконного володіння. Коли ж подібні обставини відсутні, мова йде про наявність установлених законом заперечень проти віндикації, тому власність набувається добросовісним незаконним окупантом відразу в момент отримання речі.

Отже, очевидною є теза, що перехід права власності від неповноважного відчужувача до добросовісного набувача за наявності передбачених у ст. 330 ЦКУ обставин відбувається саме в момент переходу володіння. Уважаємо подібний підхід адекватним і єдино правильним. У доктрині нині така позиція має певну, хоча далеко не всезагальну підтримку. Прихильники її вважають, що перехід права власності від попереднього власника до незаконного добросовісного набувача відбувається незалежно від бажання власника та учасників відчуження за наявності повного набору елементів юридичного складу. Елементи цього складу мають окреме юридичне значення, лише їх сукупність викликає відповідний правовий ефект. До цього переліку входять такі юридичні факти, як укладення між неуповноваженим відчужувачем і набувачем угоди про перехід

права власності; набувач є добросовісний; договір має відплатний характер; відбулася фактична передача майна набувачеві; річ не вилучена з обороту та її обігоздатність не обмежена; річ вибула з володіння власника або першого титульного володільця не поза їхньою волею [9, с. 132]. Спрямованість закону в цьому випадку полягає в захисті інтересів добросовісного відплатного набувача, який на основі комплексного юридичного складу відразу стає власником придбаного майна. Саме тому річ віндикувати неможливо, тому що набувач став її власником.

Цей правовий наслідок – отримання набувачем власності – має місце незалежно від волі попереднього власника й усвідомлення ним факту незаконного відчуження. Власне, наявність обставин, які формують зміст заперечень проти віндикації, має презумуватися, коли в певний момент у ході розгляду відповідного віндикаційного позову їх наявність буде спростована, у судовому порядку буде встановлено відсутність набутого права власності шляхом нетитульного відчуження речі добросовісній особі. В іншому разі подібний набувач має вважатися власником. Тоді коло добросовісних давнісних володільців, які не набули власності, значно скорочується. До нього належать лише особи, котрі отримали майно від неповноважного відчужувача безоплатно, вважаючи останнього власником, тобто добросовісно помиляючись у цьому стосунку. Інші категорії добросовісних набувачів для їх кваліфікації як давнісних володільців відверто не підходять, адже особа, що отримала від нетитульного традента річ, яка свого часу вибула від власника поза його волею (шляхом обману, вкрадена або вийшла з володіння з іншим пороком волі), не знаючи про подібні дефекти, повністю охоплюється поняттям добросовісності, викладеним у правилі ст. 330 ЦКУ, з відповідним наслідком – визнанням права власності в нього від часу окупації, звісно, під загрозою можливого спростування цього факту у віндикаційному процесі в судовому порядку.

Отже, класичний віндикаційний позов як процесуальна вимога безперечного неволодіючого власника до безперечного володіючого добросовісного окупанта можливий **тільки** в разі безвідплатного отримання останнім майна. У всіх інших випадках у разі пред'явлення подібної вимоги до суду про відібрання речі (з формального погляду це домагання не можна називати віндикацією, бо питання про наявність титулу саме в позивача ще підлягає встановленню) спір перетворюється

в установлення права власності на спірну річ. Якщо виявиться, що у відповідача є весь комплект передбачених законом заперечень проти вимог про витребування майна (їх у науці звать запереченнями проти віндикації), буде встановлено, що реальним власником як на момент неправомірного відчуження, так і на час розгляду судової справи є добросовісний набувач. Тобто його право буде захищене шляхом відмови в позові особі, яка пред'явила домагання. І зазначений наслідок настане не тому, що відповідач застосував наявні в нього заперечення проти віндикації (адже за визначенням віндикація – це судова вимога власника до невластника), а тому, що позивач, будучи свого часу за законом позбавлений титулу, не має права на захист. У свою чергу, відповідач є власником і має право на захист свого права не лише від колишнього власника, а й від інших осіб, не наділених відповідним титулом.

Коли під час розгляду подібного позову виявиться, що відповідач – добросовісний незаконний набувач майна – не має повного комплексу передбачених законом заперечень проти вимог, буде встановлено низку інших правових наслідків. По-перше, встановлюється відсутність законодавчої презумпції про набуття права власності в момент передачі речі. По-друге, процес набуває ознак віндикації, а володільць кваліфікується як давнісний добросовісний володільць. Нарешті, по-третє, позивач, право власності якого, а отже, і можливість його судового захисту підтверджується саме в цьому ж процесі, може витребувати своє майно. Але такий наслідок задоволення його вимоги настає лише тоді, коли не спливла позовна давність за відповідним домаганням, про що заявлено окупантом. В іншому разі, навіть будучи уповноваженим на позов, власник отримує процесуальне рішення про відмову. І незаконний окупант, кваліфікований у межах цього процесу як давнісний володільць від часу отримання майна, продовжуватиме подальше володіння чужим майном, допоки не набудеться повний комплект чинників для переходу такого володіння у право власності за набувальною давністю.

Лише в подібний спосіб ми уникнемо звинувачень багатьох апологетів теорії про порушення у віндикаційному розгляді права або власника, або незаконного набувача. Відходячи під час вирішення спору від класичного, але, як бачимо, неправильного за сутністю питання про наявність заперечень проти віндикації в цьому випадку і ставлячи акценти на наявності чи відсутності

самого охоронюваного законом права на позов, ми практично зміщуємо предмет розгляду в площину спору про право. Фактично підлягає вирішенню позадоговірний спір осіб про констатацію факту належності власності на спірне майно, не пов'язане формально з конкретними вимогами про повернення речі чи усунення перешкод у його утриманні. Тому необхідно усвідомлювати якраз первинну мету, на досягнення якої спрямовано вказаний спосіб захисту. Саме це питання вирішується насамперед, а вже потім настає резолюція про захист наявного права шляхом задоволення позову чи його відхилення. При цьому фактичне перебування майна в позивача чи відповідача не має вирішального значення для вирішення питання про захист. У будь-якому разі має бути захищене лише те право, яке буде встановлене в процесі вирішення питання про визнання. Отже, як бачимо, класичне поняття віндикації або використовується в нашій доктрині неправильно, порушуючи речове право власності незаконного добросовісного набувача, передбачене ст. 330 ЦКУ, або ж утратило свою реальну сутність з урахуванням наведених вище його реальних ознак.

Але повернемося до питання, яке поставлене в заголовок праці, щодо вирішення наявної колізії між статикою та динамікою матеріально-речових відносин у цивільному праві. Наведене вище давнісне володіння навіть після рішення суду про відмову в задоволенні віндикаційного позову через вплив позовної давності жодним чином не трансформує право давнісного володіння у власність. Воно продовжується до настання обставин, передбачених у ст. 344 ЦКУ. Це може тривати досить довго, і володілець весь час перебуватиме в подібному статусі. Більше того, право власності може взагалі не набути, принаймні протягом якого завгодно довгого часу: володіння до закінчення встановленого законом строку давності може перериватися, окупант – змінитися. Тобто починається новий набувальний строк, і так може тривати нескінченно довго. При цьому володіння не забезпечене якимось правовим титулом. У свою чергу, особа, яка отримала судову відмову у витребуванні належної їй речі, не позбавлена статусу власника, хоча й неволодіючого. У нього є правовий титул. Але чи може суб'єкт отримати якийсь практичний резон із цього, реалізувавши його? Питання не таке вже й просте. Скажімо, власник може проявити самоуправство й самостійно відібрати майно в добросовісного давнісного володільца. Власне, за таких обста-

вин він опиниться поза межами права, такі дії будуть незаконними. Але виникає питання: а як саме давнісний володілець може захистити своє володіння, що неправомірно припинене. Крім морального боку справи, коли суд повинен буде захищати незаконного окупанта проти реального власника, з'являється проблема правового обґрунтування подібної судової вимоги, адже, суворо кажучи, правило ч. 3 ст. 344 ЦКУ, яке видається досить прогресивним та адекватним, насправді стосується лише одного аспекту можливих ситуаційних питань – неправомірного вилучення майна його власником від особи, що свого часу набула повноважень давнісного володільца в разі своєчасного неповернення речі. Указане правило безпосередньо не поширюється на випадки добросовісного заволодіння майном у порядку користування ним для давності. Уважаємо це значним недоліком чинного цивільного законодавства, який необхідно негайно усунути, надавши вказаному правилу загального, а не локального характеру під час реалізації будь-яких механізмів давнісного набуття власності. Але навіть цього нині вже замало. На часі правове визначення цілої системи володільницького посесорного захисту.

Водночас іншим головним чинником у цьому процесі є забезпечення надійного балансу в захисті прав власника й давнісного володільца. Зокрема, задля тої ж стабільності матеріального обороту має гарантуватися й адекватний захист права власності. Розглядаючи ситуацію, коли власник, пропустивши позовну давність за віндикаційними вимогами, не перестає мати правовий титул, але позбавляється можливості законно претендувати на своє майно, маємо сказати, що це правило на повинно мати абсолютного характеру. Інакше просто не зрозумілою є принципова наявність титулу, який навіки втратив свою здатність до реалізації. Власне, за загальними законами природи, неможливе існування якогось явища, яке позбавлене реальної властивості бути здійсненим. Тож, відповідно до правил матеріального світу, мусить рухатися й регульований конкретними відносинами в суспільстві правовий механізм.

Має бути чітко прописане правило, за яким у разі припинення давнісного набувального володіння незаконним окупантом починається таке ж давнісне володіння з боку нового набувача, якщо за своєю сутністю воно відповідає правилам ст. 344 ЦКУ. Але прикметно, що за подібних обставин відбудеться нове порушення права неволоді-

ючого власника. Це логічно. За загальним порядком речово-правової регламентації, порушенням права власності, що полягає в позбавленні правомочності володіння, є не вилучення майна, а саме незаконне утримання його. Відповідно, порушником речового права володіння буде не та особа, котра річ вилучила від власника поза його волею, а якраз незаконний набувач, навіть попри його добросовісність. Отже, незалежно від того, наявна добра совість у нового окупанта чи ні, є в новому володінні давнісний характер чи ні, у момент чергового заволодіння відбувається нове порушення права власності особи, яка продовжує володіти власницьким титулом. Це правопорушення, хоча й має той же предмет, що раніше, містить новий суб'єктний склад. Тож саме таке за змістом порушення відбулося вперше. Отже, відповідно до чинного темпорального цивільного правового інституту позовної давності, перебіг нового строку за вимогами про витребування речі від незаконного володільця починається від дня, коли особа дізналася про факт порушення й особу порушника (ст. 261 ЦКУ). І право власності, яке, здавалося б, утратило свою здатність до здійснення, отримує нову силу. Інша річ, що під час його віндикаційного захисту у власника можуть виникнути додаткові проблеми, пов'язані з необхідністю спростування наявних у нового володільця заперечень проти віндикації, що впливають із фактичних обставин нової окупації.

Висновки з дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. З викладе-ного можемо резюмувати таке. З метою забезпечення більш раціональної та ефективної динаміки матеріального обороту цивільне законодавство визнає існування безтитульного володіння чужою річчю й певним чином намагається забезпечити його захист. З огляду на це, можемо вести мову про існування суб'єктивного матеріального права – права на незаконне володіння чужим майном. Більше того, за певних обставин добросовісний незаконний володільець отримує право власності на таке майно. Саме із цього погляду варто розглядати положення Кодексу про отримання власності в момент передачі речі від неповноважного традента та про набувальну давність. За цими правилами, добросовісний набувач стає або власником майна відразу після отримання речі (ст. 330 ЦКУ), або давнісним володільцем (ч. 1 ст. 344 ЦКУ). В останньому випадку він, хоча й не вправі заперечувати проти віндикації, за певних обставин (відмова в позові у зв'язку зі спливом позовної давності за вимогою про витребування речі, неперед'явлення такого позову взагалі, закінчення строку дії права на давнісне володіння) може отримати право власності на чуже майно. Коли ж у набувача існує на момент отримання майна повний пакет заперечень проти віндикації, він стає власником від часу передачі. І наявність подібного пакету має презумуватися.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дождев Д.В. Добросовестность (bona fides) как правовой принцип. *Политико-правовые ценности: история и современность* / под ред. В.С. Нерсесянца. Москва : Едиториал УРСС, 2000. С. 96–128.
2. Авласевич А.И. Проблемы приобретения права собственности от неуправомоченного отчуждателя, владения и владельческой защиты. URL: <http://www.ibil.ru/index.php?type=review&area=1&p=articles&id=708>.
3. Скловский К.И. Собственность в гражданском праве : учебно-практическое пособие. Москва : Дело, 1999. 512 с.
4. Аксюк И.В. Добросовестность приобретения как основание как основание возникновения права собственности на недвижимость. *Журнал российского права*. 2007. № 3. С. 67–72.
5. Морандьер Жулио де ла. Гражданское право Франции / перевод с французского Е.А. Флейшиц. Москва, 1960. Т. 2. 728 с.
6. Попович П.В. Приобретательная давность по русскому и остзейскому гражданскому праву равно по проекту гражданского уложения. Варшава : Тип. Варшавского учебного округа, 1913. 252 с.
7. Эннексерус Л. Курс германского гражданского права / пер с нем. Москва, 1949. Т. 1. Полутом 1 / под ред. И.Б. Новицкого. 483 с.
8. Бубнов М.Ю. Приобретательная давность как основание приобретения права собственности : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Рязань, 2003. 174 с.
9. Рахмилович В.А. О праве собственности на вещь, отчужденную неуправомоченным лицом добросовестному приобретателю (к вопросу о приобретении права от неуправомоченного лица). *Проблемы современного гражданского права* : сборник статей / отв. ред. В.Н. Литовкин, В.А. Рахмилович. Москва : Городец, 2000. С. 126–144.

Гуйван Петро Дмитрович

ПРАВОВА КОЛІЗІЯ МІЖ НАБУТТЯМ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В МОМЕНТ ОТРИМАННЯ РЕЧІ ВІД НЕПОВНОВАЖНОГО ВІДЧУЖУВАЧА Й ВІНДИКАЦІЄЮ

Стаття присвячена вивченню актуального питання співвідношення правових механізмів переходу права власності до незаконного добросовісного набувача в момент отримання ним речі від неповноважного відчужувача та в порядку реалізації механізму набувальної давності. Автор праці вважає, що сучасна цивілістика не

зовсім правильно оперує таким поняттям, як «способи заперечень проти віндикації», вимушено перетворюючи матеріальний речовий захист власності у фактичний спір про наявність чи відсутність права. Тому в статті розглянуто аспекти правової колізії між статичним правом власності неволодіючого власника й динамічним правом володіючого невласника. Установлено, що за наявності у володільця заперечень проти віндикації в позові має бути відмовлено не завдяки їм, а саме у зв'язку з відсутністю в позивача права, яке він міг би захистити за допомогою віндикації.

Ключові слова: набувальна давність, перехід власності, добросовісний набувач, віндикація.

Гуйван Петр Дмитриевич

ПРАВОВАЯ КОЛЛИЗИЯ МЕЖДУ ПРИОБРЕТЕНИЕМ ПРАВА СОБСТВЕННОСТИ В МОМЕНТ ПОЛУЧЕНИЯ ВЕЩИ ОТ НЕПОЛНОМОЧНОГО ОТЧУЖДТЕЛЯ И ВИНДИКАЦИЕЙ

Статья посвящена изучению актуального вопроса соотношения правовых механизмов перехода права собственности к незаконному добросовестному приобретателю в момент получения им вещи от полномочного отчуждателя и в порядке реализации механизма приобретательной давности. Автор труда считает, что современная цивилистика не совсем правильно оперирует таким понятием, как «способы возражения против вилдикации», вынужденно превращая материальную вещьную защиту собственности в фактический спор о наличии или отсутствии права. Поэтому в работе рассмотрены аспекты правовой коллизии между статическим правом собственности невладельца и динамичным правом владеющего нессобственника. Установлено, что при наличии у владельца возражений против вилдикации в иске должно быть отказано не благодаря им, а именно в связи с отсутствием у истца права, которое он мог бы защитить с помощью вилдикации.

Ключевые слова: приобретательная давность, переход собственности, добросовестный приобретатель, вилдикация.

Guyvan Petro

LEGAL CONFLICT BETWEEN THE ACQUISITION OF PROPERTY RIGHTS AT THE TIME OF RECEIPT OF THE THING FROM AN UNAUTHORIZED ALIENATOR AND VINDICATION

The article is devoted to the study of the current issue of the correlation of legal mechanisms of transfer of ownership to an illegal bona fide purchaser at the time of receiving the thing from an unauthorized alienator and in the manner of realization of the mechanism of prescription. It is noted that this issue is one of the most debatable in the field of modern civilistic theory. The traditional safeguard mechanism in the event of a violation of such an element of property rights as holding one's own property, which is traditionally mediated by the rules vindication. The author of the paper believes that modern civilistics does not quite properly operate such concepts as "ways of objection to vindication", forcing the material protection of property into a factual dispute about the presence or absence of law. Therefore, aspects of the legal conflict between the static ownership of the non-controlling owner and the dynamic right of the occupying occupier are considered.

It is established that national legislation, unfortunately, does not draw a clear boundary between the prescriptive acquisition of property and the acquisition of this right immediately with the acceptance of a thing by an unauthorized alienator. Therefore, in this paper it is found that the meaning and value of the acquisition of ownership over the prescription of holdship is that the owner has lost interest in the right and does not require its implementation, whereas in the case of good faith acquisition of a person who continues to consider himself the owner in every possible way trying to turn things around, but the law does not give him that opportunity. Thus, the statute of limitations applies in cases where a thing could be claimed from a bona fide purchaser, when the property cannot be claimed - there is no place for a statute of limitations. A bona fide non-titular acquirer will become the owner of the retained property only when the thing is received free of charge, or when it has at one time disposed of the owner with a defect in the latter's will, or if the owner did not claim the thing from good faith unlawful possession during the statute of limitations. When such circumstances are absent, it is a question of the presence of legal objections against the hijacking, so the property is acquired by a conscientious illegal occupier right at the moment of receiving the thing. Thus, the classic content of a vindication claim as a way of protecting a non-possessive owner narrows to a small number of circumstances: claiming a thing from a person who has received property in good faith for free or with a defect in the owner's will. In other cases, such solicitation is reduced to a dispute over a law that contradicts the classical essence of a vindication. After all, if the owner has objections to the vindication, the claim should be rejected not because of them, but in connection with the lack of the claimant's rights that he could protect through the vindication.

Key words: acquisition statute of limitations, ownership transfer, bona fide acquirer, vindication.